

16/11/83

EL LLENGUATGE

Haver-n'hi

L'ús impersonal del verb *haver*, acompanyat del pronom adverbial *hi*, és a dir, *haver-hi*, coneix algunes limitacions. Així, una oració com és ara *Hi ha en Ramon* no admet cap tipus de reducció: el membre de l'oració *en Ramon* ni es pot representar per un pronom feble, ni es pot sobreentendre. Per això, com a resposta a la pregunta *Que hi ha en Ramon?*, talment com si formuléssin aquesta mateixa pregunta per mitjà de l'oració *Què hi és, en Ramon?*, diem *No, no hi és* (deixem ara de banda els qui donen la resposta castellanitzant *No està, la qual, de fet, vol dir No ha acabat*). En canvi, *haver-hi* admet la formació d'oracions amb el pronom *en*, a causa de la seva capacitat per a representar aquells membres de l'oració en què hi ha com una mena d'identificació entre el subjecte i el complement directe. Així mateix, *haver-hi* admet també la formació d'oracions amb mots (forts) o expressions pronominals de valor quantitatiu, com *algú, ningú, res, quelcom, moltes coses*, etc. I així, el llenguatge obté un bon rendiment de *haver-hi* transformant, quan les circumstàncies del

cas ho permeten, grups ben determinats, com *en Ramon* o *els meus llibres*, en expressions quantitatives o partitives, que permetin la utilització d'alguns dels termes indicats. Efectivament, no és gens infreqüent que hom respongui a les preguntes *Que hi ha en Ramon?* o *Que hi ha els meus llibres?*, dient *No, no hi ha ningú* i *No n'hi ha cap, de llibre*.

La imitació dels models del castellà i la traducció de textos d'aquesta llengua arriben a originar construccions com «No la va haver»; tan artificiosa i llibresca com incorrecta (volem dir, significant *No va existir*: significant *No la va aconseguir* és ben correcta). Hi manca la presència imprescindible de la partícula *hi* i rebutja la del pronom determinat *la*. Encara que hom es referís a la *Influència del ministre*, que sembla un terme ben determinat, el llenguatge resol la seva representació pronominal fent-ne un terme partitiu, amb què el resultat és *No n'hi va haver* (*d'influència*) i fins i tot. *No n'hi va haver cap*. La resistència del terme determinat a esdevenir quantitatiu obliga, com en el cas de *No hi és*, a desistir de *haver-hi* i recórrer als seus sinònims: *No ha existit mai* (*aquesta persona*), *No s'ha donat mai* (*aquest fet*), *S'esdevenen sovint* (*aquestes coses*), *No s'ha produït* (*aquest cas*).

Albert Jané